

„Raport dotyczący możliwości pozyskania funduszy Unii Europejskiej dla finansowania działalności Izby Urbanistów lub niektórych jej inicjatyw”.

Sporządził:

mgr inż. Paweł Widawski

Warszawa, grudzień 2009r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. WPROWADZENIE	4
3. IZBA URBANISTÓW W KONTEKŚCIE POZYSKIWANIA FUNDUSZY UNIJNYCH	5
4. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WRAZ Z DOSTĘPEM DO FUNDUSZY	8
5. POZYSKIWANIE FUNDUSZY PRZEZ IZBĘ URBANISTÓW NA RZECZ JEJ DZIAŁALNOŚCI ORAZ ROZWIJANIA INNYCH INICJATYW	13
5.1. SPOSOBY, DOSTĘP I MOŻLIWOŚCI POZYSKIWANIA FUNDUSZY	13
5.2. FUNDUSZE UNIJNE A ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	17
6. UDZIAŁ IZBY URBANISTÓW W PROJEKTACH UNIJNYCH JAKO BEZPOŚREDNI BENEFICJENT	19
7. POZYSKIWANIE I UDZIAŁ W PROJEKTACH UNIJNYCH IZBY URBANISTÓW JAKO PARTNER	23
8. POZYSKIWANIE FUNDUSZY UNIJNYCH DLA CZŁONKÓW IZBY URBANISTÓW JAKO OSÓB FIZYCZNYCH I PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	24
9. PODSUMOWANIE I WNIOSKI	25

1. WSTĘP

Niniejszy „Raport” został opracowany na podstawie umowy o dzieło zawartej w dniu 5 grudnia 2009r. pomiędzy Krajową Izbą Urbanistów z siedzibą w Warszawie a firmą „P&C” Paweł Widawski z siedzibą w Warszawie.

Merytoryczną podstawą zawarcia rzeczonyj umowy była konieczność rozpoznania możliwości aplikowania Izby Urbanistów (Krajowej jak i Okręgowych) o środki unijne zarówno jako Beneficjenta, jak też występujących w podmiocie Administratora lub Partnera uczestniczącego w projektach unijnych.

Potrzeba pozyskiwania przez Izbę Urbanistów (zwanej w Raporcie IU) środków unijnych wynika zarówno z działalności Izby określonej w jej Statucie, jak też z daleko idących możliwości rozwoju samorządu zawodowego, jakim właśnie jest Izba Urbanistów, na skalę kraju oraz za granicą.

2. WPROWADZENIE

Izba Urbanistów, jako samorząd zawodowy urbanistów, jest organizacją pozarządową, która ma szerokie możliwości w pozyskiwaniu środków unijnych w Polsce i za granicą.

Organizacje pozarządowe mogą występować w postaci:

- Administratora projektu, aplikującego o środki unijne, który odpowiedzialny jest za cały projekt kierowany do innego odbiorcy,
- beneficjenta uczestniczącego w projekcie, do którego jest bezpośrednio skierowany projekt,
- beneficjenta, w roli partnera projektu, który uczestniczy i czynnie bierze udział w projekcie.

Z racji szerokiej działalności Izby Urbanistów, istnieje szeroka gama propozycji pozyskiwania środków unijnych, z różnych Funduszy, które w niniejszym Raporcie zostaną zaprezentowane.

Raport zakłada przeanalizowanie możliwości występowania Izby Urbanistów (IU) w trzech rolach opisanych powyżej, dla których zostaną zaproponowane obecnie otwarte projekty, o których środki IU może obecnie aplikować, zarówno na poziomie krajowym, jak też na poziomie Okręgowych Izb Urbanistów (zwanych w Raporcie też jako OIU), a realnie ma szanse ze złożeniem odpowiedniego wniosku.

Raport wykaże także potrzebę integrowania się kilku podmiotów podczas aplikowania o fundusze unijne ze względu na znacząco większą skuteczność w ich pozyskaniu.

Zapoznając się z dotychczasowym doświadczeniem IU w pozyskiwaniu podobnych funduszy, należy stwierdzić, że niezbędnym jest pozyskanie Partnera mającego doświadczenie i praktykę w uzyskiwaniu środków unijnych, co pozwoli na skuteczniejsze ich osiągnięcie oraz zdobycie doświadczenia umożliwiającego spełnienie wymogów formalnych starając się o zdobycie projektu.

3. IZBA URBANISTÓW W KONTEKŚCIE POZYSKIWANIA FUNDUSZY UNIJNYCH

Pozyskiwanie środków unijnych odbywa się na podstawie złożenia odpowiedniego wniosku z wybranego Funduszu bądź Mechanizmu, który jest adekwatny do prowadzonych działań.

Izba Urbanistów, biorąc pod uwagę możliwości swojej działalności może z pewnością ubiegać się w następujących Funduszach:

- Program Operacyjny na lata 2007 – 2013, w skład którego wchodzi:
  - a) Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
  - b) program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
  - c) Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
- Europejski Fundusz Społeczny,
- Fundusz Spójności,
- Mechanizm Finansowany EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (ERDF).

Należy podkreślić, że Raport będzie zawierał informacje dotyczące powyższych Funduszy, co nie wyklucza, że w przyszłości mogą pojawić się inne równie atrakcyjne Działania w celu ich pozyskania.

Zasada pozyskiwania środków unijnych jest analogiczna w każdym przypadku.

W pierwszej kolejności należy sprawdzić istniejące, otwarte (inaczej aktywne) konkursy tożsame z wykonywaną działalnością organizacji.

Następnie należy określić, czy termin złożenia stosownego wniosku jest na tyle daleki, że pozwoli zarówno sprostać wymogom formalnym określonym w instrukcji do wniosku, jak też zdobyciu odpowiednich dokumentów formalnych, oraz co najważniejsze, w przypadku prowadzenia projektu z partnerem, zdobycie odpowiedniego partnera.

Po przeanalizowaniu kwestii formalnych, należy zastanowić się nad sposobem napisania wniosku w zakresie merytorycznym, co w przypadku sposobu sprawdzania i oceniania przez asesora stanowi 90% skuteczności w jego wybraniu.

Wprawdzie sposób, zakres, czy formalne napisanie treści jest określone w instrukcji, to z doświadczenia oraz wszelkiej dostępnej literatury można dowiedzieć się, iż jest to najtrudniejsze i tym samym staje się najczęstszym powodem odrzucenia wniosku.

Integralną częścią każdego wniosku jest opracowanie budżetu. To drugi z kolei aspekt, w którego pisaniu popełnia się niezliczoną ilość błędów. Sporządzenie budżetu sprawia na tyle duże problemy,

że jego niepoprawne bądź niedorzeczne napisanie powoduje odrzucenie wniosku bądź równie często niskie jego ocenienie.

Zatem, jak wynika z powyższego, samo wybranie projektu, napisanie wniosku aplikującego o środki unijne, spełnienie wszystkich wymogów formalnych i nawet merytorycznych, nie daje pewności, że właśnie „nasz” projekt jest najlepszy, chwytający za serce asesora sprawdzającego i umożliwiającego tym samym wygranie rywalizacji.

Powinniśmy pamiętać, że obecnie konkurencja wśród organizacji pozarządowych na rynku pozyskiwania środków unijnych jest na tyle duża, że nawet wysoko wyspecjalizowane firmy zajmujące się tylko i wyłącznie pisaniem wniosków, nie dają pewności co do 100% skuteczności w ich pozyskaniu.

Poza tym, napisanie wniosku przez firmę zewnętrzną jest odpłatne, co stanowi bardzo często dla organizacji pozarządowych swego rodzaju zaporę w ubieganiu się o środki unijne. Oczywiście istnieją instytucje non-profit piszące wnioski, jednak ze względu na obecnie panującą sytuację ekonomiczną jest ich coraz mniej.

Dlatego też w analizowanym przypadku, zarówno ze względów ekonomicznych jak też zachowania stabilności i płynności w poszukiwaniu i pisaniu wniosków, Izba Urbanistów powinna dysponować osobą, która zajmowałaby się tylko działaniami z zakresu pozyskiwania środków unijnych.

W przypadku Izby Urbanistów, która nie posiada bogatego doświadczenia w tej dziedzinie, czy też doświadczenia w prowadzeniu wcześniej innych projektów, należy przyjąć, że niezbędnym jest pozyskanie Partnera lub Partnerów w celu zwiększenia możliwości zdobycia środków unijnych, doświadczenia umożliwiającego samodzielne występowanie we wnioskach.

Bardzo często wymogiem formalnym umożliwiającym ubieganie się o środki unijne jest wykazanie doświadczenia w samodzielnym prowadzeniu projektu (zwłaszcza w przypadku ubiegania się o funkcję Administratora projektu), a na pewno wykazanie dostępnych środków finansowych, jak też przedstawienie poprzednich projektów oraz kwot jakie zostały przeznaczone na jego zrealizowanie.

W każdym przypadku aplikowania, należy także dołączyć dokumenty świadczące o sytuacji finansowej organizacji z poprzedniego roku kalendarzowego (wymagane w różnych formach) oraz zagwarantowanie na rachunku bankowym odpowiedniej ilości środków finansowych w postaci

procentowego udziału kwoty wynikającej z budżetu projektu. Co za tym idzie, w przypadku aplikowania o kilka projektów, będzie konieczność posiadania zarówno odrębnych rachunków bankowych jak też odrębnie zarezerwowanych kwot na każdy z projektów.

Reasumując, należy mieć świadomość, że pozyskiwanie środków unijnych dla organizacji pozarządowych obecnie jest bardzo trudne, a w przypadku dopiero nabierania doświadczenia, bardzo pracochłonne i wymaga zainwestowania zarówno finansowego jak i logistycznego.

4. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WRAZ Z DOSTĘPEM DO FUNDUSZY

Na poniżej zamieszczonych schematach zamieszczono podział administracyjny funkcjonujący w Izbie Urbanistów. Schemat Nr1 zawiera informacje dotyczące podziału pionowego w stosunku do Izb Okręgowych. Zawarte informacje w schemacie dotyczą bezpośredniego kontaktu do podstawowych instytucji zajmujących się funduszami unijnymi (Urzędy Marszałkowskie), w których bezpośrednio można dowiedzieć się, sprawdzić czy uzyskać pomoc w pisaniu konkretnych już wniosków. Urzędy Marszałkowskie są jedną z wielu instytucji, które dysponują środkami unijnymi poprzez ogłaszanie konkursów. Poza tym, właśnie ta instytucja ma największą gamę propozycji skierowanych dla Izby Urbanistów.

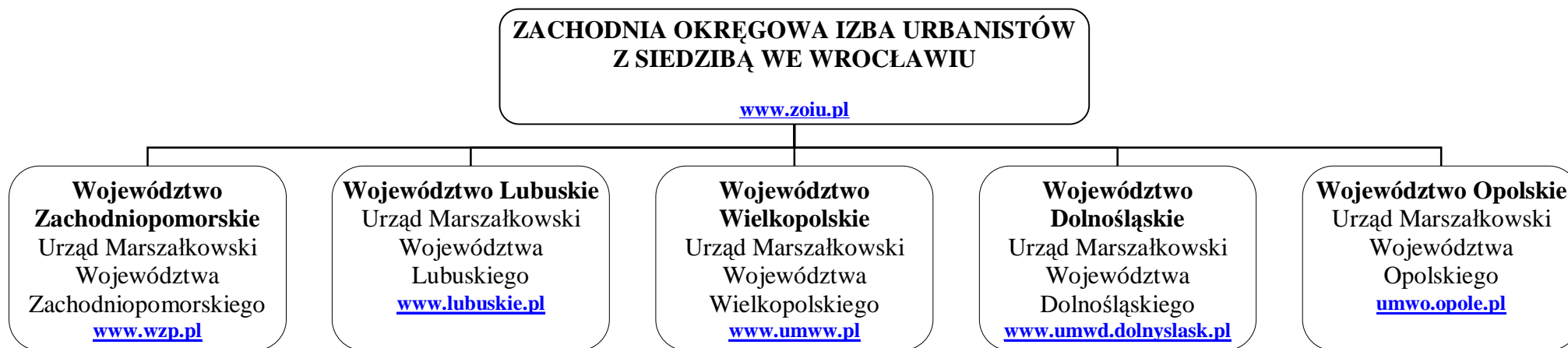
Schematy od 1A – 1D zamieszczają informacje dotyczące już poszczególnych Izb Okręgowych. Ponieważ w każdej z Izb Okręgowych znajduje się kilka instytucji (Urzędów) zajmujących się środkami unijnymi, w każdym schemacie znajdują się aktywne odnośniki umożliwiające bezpośredni kontakt z konkretnymi Urzędami Marszałkowskimi.

Na tym poziomie można również zainteresować się propozycjami oferowanymi przez Urzędy Pracy. Jednakże w obecnym czasie (przełom roku 2009/2010), oraz biorąc pod uwagę specyfikę działalności Urzędów Pracy, nie widnieje zbyt ciekawe propozycji o charakterze, którym może być zainteresowana Izba Urbanistów. Tym niemniej, bieżący monitoring jest jak najbardziej wskazany w tym zakresie.

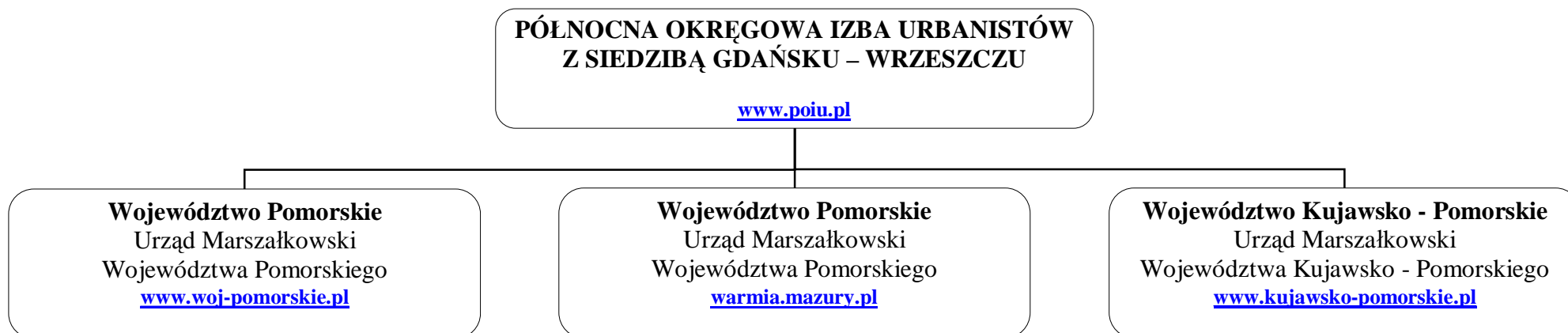
SCHEMAT 1

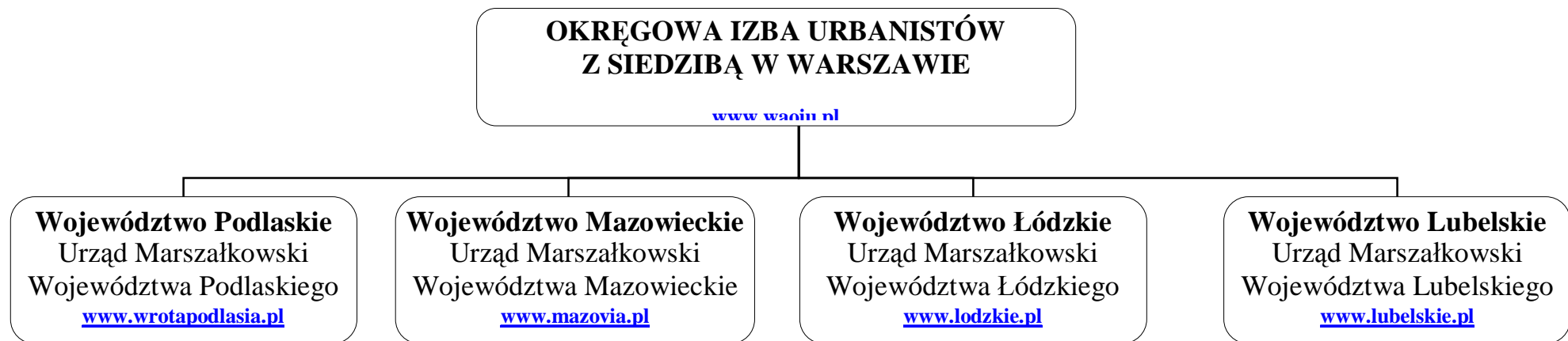
SCHEMAT 1A

SCHEMAT 1B

SCHEMAT 1C

SCHEMAT 1D

Należy tu wspomnieć, że część konkursów organizowanych przez Urzędy Marszałkowskie jest wręcz kierowana do organizacji pozarządowych z poszczególnych regionów. Zatem może zaistnieć taka sytuacja, że poszczególne Izby Okręgowe będą mogły aplikować o środki unijne tylko ze swoich regionów, wykluczając tym samym starania innych organizacji.

W takim przypadku należy zastanowić się nad możliwością partnerstwa poszczególnych Izb, bądź też współpracą już tylko konkretnych członków Izb Urbanistów z sąsiednich Izb.

Bardzo często jednak ogłaszane są konkursy ogólnopolskie, gdzie głównym Administratorem projektu może być Krajowa Izba Urbanistów, a jedna lub dwie Okręgowe Izby mogą być Partnerami projektu, bądź projekt pod egidą KIU może być kierowany tylko do Izb Okręgowych.

Tego rodzaju „kombinacje” są możliwe tylko i wyłącznie, gdy formalne wymogi projektu dopuszczają takie sytuacje.

Tym niemniej, monitoring w OIU ze ścisłą współpracą KIU może spowodować, że przede wszystkim przepływ informacji pomiędzy beneficjentami będzie płynny, nie zostaną przeoczone ciekawe konkursy, a również pomysły wynikające z bieżących kontaktów mogą spowodować, że do jednego konkursu (przy takiej możliwości formalnej) może aplikować odrębnie kilka Izb Okręgowych jednocześnie.

5. POZYSKIWANIE FUNDUSZY PRZEZ IZBĘ URBANISTÓW NA RZECZ JEJ DZIAŁALNOŚCI ORAZ ROZWIJANIA INNYCH INICJATYW

5.1. Sposoby, dostęp i możliwości pozyskiwania funduszy

Po zapoznaniu się z działalnością statutową Izby Urbanistów, można stwierdzić, że istnieje wiele możliwości pozyskania funduszy europejskich na rzecz jej działalności oraz rozwoju.

Jak wcześniej wykazano, droga do zapoznania się z propozycją i możliwością aplikowania jest generalnie taka sama dla wszystkich organizacji pozarządowych, oczywiście przy spełnieniu każdorazowo określonych wymogów formalnych.

Jeśli chodzi o dostęp do informacji o konkretnych organizowanych konkursach dla potencjalnych beneficjentów, to najprostszym narzędziem jest Internet. Za pomocą odpowiednich odwołań, otrzymywanych newsletterów można na bieżąco śledzić aktualną sytuację co do aktywnych konkursów.

Tak jak wspomniano powyżej z zakresie działalności IU najbardziej adekwatne wydają się być Fundusze zajmujące się tzw. projektami „miękkimi” umożliwiającymi wzbogacanie wiedzy, poszerzanie doświadczeń, rozwijanie dotychczasowych umiejętności np. za pomocą innowacyjnych technik, jak również organizowanie szkoleń, konferencji, czy rozwijanie współpracy na gruncie nie tylko ogólnopolskim ale i zagranicznym.

Wprawdzie projekty miękkie nie są tak spektakularne jak projekty twarde, mające rzeczywisty, namacalny wymiar po ich zrealizowaniu, to jednak doświadczenie pokazuje, że są one równie ważne i efektywne. Zatem warto realizować swoje inicjatywy również na tym polu. Propagowanie, rozwój wiedzy w sposób standardowo przyjęty, bądź za pomocą technik innowacyjnych jak najbardziej wchodzi w zakres projektów miękkich, o które Izba Urbanistów może aplikować.

Najbardziej popularną stroną internetową, gdzie można uzyskać podstawowe informacje zarówno o funduszach jak i bieżące informacje nt. konkursów, to [poradnik organizacji pozarządowych](#).

Po zapoznaniu się bliżej z jej zawartością, można bezpłatnie uzyskiwać newsletter-a, z którego na bieżąco można śledzić nowo otwarte konkursy. Strona ta swoją zawartością wyczerpuje podstawowe informacje na tematy pokrewne, obowiązujące prawo w zakresie pozyskiwania środków unijnych, jak również ważny aspekt, rozliczanie poszczególnych projektów. Znaleźć również można wiele bieżących informacji umożliwiających znalezienie partnera do projektu,

informacji nt. pracy, czy szkoleń i konferencji dotyczących aktualnych wydarzeń i problemów związanych z pozyskiwaniem i realizowaniem środków unijnych.

Bardzo pomocnymi okazują się na co dzień takie portale internetowe dla organizacji pozarządowych jak:

- [poradnik dla zainteresowanych](#), z którego można czerpać informacje np. z zakresu prawnego (dotyczącego oczywiście funduszy europejskich) czy finansowania,
- bezpośredni dostęp do informacji o [konkursach](#),
- bieżące informacje z [działalności unijnej](#) w Polsce, jak również informacje o odbywanych szkoleniach dla osób zajmujących się środkami unijnymi (często bezpłatne) oraz informacje o wydarzeniach i zmianach np. w zakresie prawa czy bardzo ważne informacje odnośnie rozliczeń projektów,
- płatne portale internetowe z możliwością pozyskania bardziej [uszczegółowionych informacji](#) aniżeli wymienione powyżej.

Otrzymując newslettery z powyższych stron internetowych, w zasadzie jest się w stanie być na bieżąco co do możliwości pozyskiwania środków unijnych. Strony te zawierają również konkursy organizowane przez wcześniej wymienione i aktywnie zaznaczone na schematach Urzędy Marszałkowskie.

Ciekawą stroną internetową, gdzie można znaleźć szereg instytucji proponujących aplikowanie o środki unijne przedstawia [Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych](#).

Bardzo częstym organizatorem konkursów dla beneficjentów są Urzędy Pracy. Jednakże biorąc pod uwagę specyfikę działalności Izby Urbanistów, nie wspomniano wyczerpująco o takiej możliwości w niniejszym raporcie. Można tylko nadmienić, że zakres organizowanych konkursów przez Urzędy Pracy obejmuje np. problemy dotyczące:

- bezrobocia, w tym osób będących na długotrwałym bezrobociu, bądź osób wracających do pracy po długiej przerwie (np. matek po urloпах wychowawczych),
- osób dyskryminowanych, cudzoziemców czy imigrantów,
- osób zmieniających posiadane dotychczas kwalifikacje umożliwiające znalezienie pracy o innym profilu,
- założenia własnej działalności gospodarczej dla osób będących bez pracy,
- podnoszenia kwalifikacji dla osób słabo wykształconych, oraz inne.

Wymienionych kilka zagadnień, w mniemaniu autora, raczej nie dotyczy możliwości pozyskania środków unijnych przez Izbę Urbanistów, jednak bieżąca współpraca, czy śledzenie ukazujących się propozycji, nie wyklucza w przyszłości znalezienia ciekawych konkursów.

Kolejną instytucją umożliwiającą aplikowanie o środki unijne są poszczególne Ministerstwa. Z posiadanego doświadczenia oraz zapoznając się z działalnością Izby, adekwatnymi instytucjami, z którymi warto nawiązać bliższy partnerski kontakt, to:

- [Ministerstwo Spraw Zagranicznych](#), posiadające bardzo ciekawe, o międzynarodowym zasięgu konkursy, skierowany również do członków IU,
- [Ministerstwo Infrastruktury](#),
- [Ministerstwo Gospodarki](#),
- [Ministerstwo Edukacji Narodowej](#)

Oczywiście należy śledzić bądź być w ścisłym kontakcie w powyższymi instytucjami, bowiem nie zawsze każdy przygotowany projekt będzie odpowiadał działalności Izby.

Z nie wymienionych Ministerstw, a mających obecnie otwarte lub właśnie zakończonych konkursach można wymienić Ministerstwo Obrony Narodowej czy [Ministerstwo Ochrony Środowiska](#).

Wprawdzie powyższe instytucje mają znikome powiązania z działalnością urbanistów, to jednak organizują konkursy dotyczące zagospodarowania przestrzennego o charakterze międzynarodowym, a MOŚ posiada konkursy z dziedziny rewitalizacji bądź obszarów wiejskich bądź innych przestrzeni. Oczywiście organizowane są również szkolenia i konferencje mające w swoim programie aktualizację znajomości prawa czy wymianę doświadczeń zawodowych. To, że są to zgoła pokrewne kierunki czy zagadnienia, nie wyklucza możliwości partycypowania w jednym projekcie dwóch różnych organizacji związków zawodowych, starania się o pozyskanie środków unijnych z pokrewnych dziedzin i zorganizowania np. konferencji czy szkoleń o bardzo szerokim spektrum wiedzy i wymiany doświadczeń.

Przy pozyskiwaniu środków unijnych należy być bardzo otwartym i elastycznym na pozyskiwanie Parterów z innych, czasami mających niewiele wspólnego z prowadzoną działalnością podstawową organizacji. Przy przygotowywaniu wniosku wraz z partnerami w większości przypadków, takie projekty są dodatkowo punktowane ze względu na integrowanie się różnych organizacji pozarządowych mających wspólny szerokokoprzestrzenny cel.

Dlatego też bardzo często można znaleźć wiele ogłoszeń typu: szukam Partnera do projektu.

Ta droga pozyskania środków unijnych, dla początkującej organizacji jest bardzo dobrą ze względu na kilka aspektów:

- Administratorem, czyli osobą/podmiotem jest inna organizacja, z pewnością mająca większe doświadczenie, a na pewno całkowicie odpowiedzialna za projekt, za co bezpośrednio partner nie ponosi odpowiedzialności,
- przy współpracy w projekcie, organizacja nabiera doświadczenia, co będzie procentowało w przyszłości,
- przy składaniu samodzielnego wniosku o środki unijne, organizacja może się wykazać doświadczeniem, uczestniczeniem w innych projektach, jak również partycypowaniu w kosztach projektu, co jest niezmiernie ważne.

Zatem, nie należy dyskwalifikować wbrew pozorom instytucji, nie mających podobnych działań statutowych. Mogą one okazać się bardzo pomocnym ogniwem w pozyskiwaniu środków unijnych.

Ciekawą, o szerokim spektrum możliwości dotarcia do potencjalnych beneficjentów instytucją, jest Inicjatywa Wspólnotowa [INTERREG](#) finansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (ERDF). Zamieszczone poniżej odwołania pozwolą na bliższe zapoznanie się z poszczególnymi Komponentami, ale przede wszystkim podają kontakty umożliwiające sprawdzenie, czy na początku roku 2010 możliwe jest o ich aplikowanie. Z pewnością kilka Komponentów jest już zamkniętych, jednakże część z nich jest kontynuowanych (np. [INTERREG IV](#) jest kontynuacją [INTERREG-U III B](#) i [INTERREG-U III C](#)), a środki finansowe są do wykorzystania do roku 2014.

Dla wykazania możliwości działania w [INTERREG-U](#) całych zrzeszeń, związków gmin, przedstawiono poniżej odnośniki z wieloma informacjami. Nadmienić należy, iż przy realizacji każdego projektu, istnieje możliwość rozwoju organizacji pod względem innowacyjnym, komputerowym i oczywiście promocyjnym.

Podsumowując niniejszy rozdział, w celu większego uwydatnienia i tak bogatej listy kontaktów oraz adresów, należy wspomnieć o istnieniu [portali internetowych](#) gdzie można odnaleźć zarówno [instytucje](#) ([projektodawcy](#)) jak też [propozycje projektów](#) i [konkursów](#) które są kierowane do różnorodnych [organizacji pozarządowych](#) starających się pozyskać fundusze unijne..

5.2. Fundusze unijne a zagospodarowanie przestrzenne

Mając na uwadze najważniejszą działalność statutową Izby Urbanistów, czyli wszelkie zagadnienia wynikające z zagospodarowania przestrzennego, w tym studia i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, należy poświęcić temu tematowi kilka zdań.

Priorytetowym zadaniem udzielania środków finansowych dla Beneficjentów jest reguła mówiąca o tym, że każdorazowo środki te będą przeznaczone na taki cel, z którego będzie mogła korzystać jak największa rzesza grup społecznych. Znaczący to, że bardzo ważnym czynnikiem przy przyznawaniu środków unijnych jest skierowanie projektu do bardzo szerokiej grupy społecznej, że w wyniku konsumpcji projektu będzie odniesionych kilka korzyści jednocześnie, oraz że projekt ma ogromne szanse na ewaluowanie i ponowne jego przeprowadzenie. Pominięty został w tym momencie aspekt finansowy.

Te kluczowe założenia, w przypadku aplikowania o środki unijne tylko z zakresu zagospodarowania przestrzennego, dla grupy społecznej, którą tworzy wąskie grono urbanistów (pomimo iż tworzą oni związek zawodowy jest to w porównaniu np. z inżynierami różnych branż, czy innymi specjalistami wąskie grono beneficjentów), wydaje się być bardzo trudnym, a w opinii autora mało prawdopodobne.

Dlatego też aplikowanie tylko w celu utworzenia ogólnopolskiej bazy danych odnośnie spraw planistycznych czy studialnych wraz jej monitorowaniem a nawet ewaluowaniem będzie może i łatwe, jednak skutki w pozyskaniu na ten cel środków finansowych mogą okazać nie niezadowalające.

Poza tym, określanie stanu obowiązywania i realizacji wszelkich dokumentów planistycznych jest w kompetencji poszczególnych instytucji samorządowych i rządowych. Zatem, należy w tym przypadku zastanowić się np. nad podjęciem ogólnopolskiej współpracy z tymi właśnie jednostkami na poziomie KIU, stworzenie partnerstwa w tym zakresie, a następnie wyszukanie odpowiedniego Działania, w którym będą spełnione pożądane założenia w realizacji celu oraz złożenie stosownego wniosku.

W ocenie autora, opisany powyżej schemat w dążeniu do spełnienia zapisów umowy określonych w § 2 ust. 1 pkt. 1, wydaje się być realny i możliwy do uzyskania wsparcia środkami unijnymi. Tym bardziej, że zrealizowanych może być w takim przypadku kilka podstawowych kryteriów:

- założenie partnerstwa pomiędzy instytucjami samorządowymi/rządowymi i organizacją pozarządową,

- skala projektu osiągałaby poziom krajowy, co jest z jednej strony wysoko punktowane we wnioskach projektu, tym bardziej założenia projektu są bardzo trudnymi (ale z drugiej strony, należy pamiętać też, że w takim przypadku może być określone ryzyko niepowodzenia projektu),
- projekt będzie kierowany do kilku grup społecznych, związku zawodowego urbanistów (można wspomóc się Izbą Architektów), samorządów, oraz instytucji rządowych. Być może powinno się także skierować taki projekt do społeczności lokalnych, a przynajmniej innych branżowych instytucji.
- w przypadku Izby Urbanistów, taki projekt może się okazać bardzo pomocnym w przyszłości:
  - a) poprzez ustanowienie jednostki samorządowej jako Administratora, projekt wydaje się być bardziej wiarygodnym chociażby pod względem finansowym,
  - b) Izba, uczestnicząc jako Partner projektu, nabiera doświadczenia, które w przyszłych projektach może się okazać nieodzownym,
  - c) taki projekt powinien opiewać na przynajmniej kilka lat prosperowania, zatem zarówno płynność finansowa projektu jest zachowana, jak też waga projektu w przyszłości będzie oceniana wysoko.

6. UDZIAŁ IZBY URBANISTÓW W PROJEKTACH UNIJNYCH JAKO BEZPOŚREDNI BENEFICJENT

Poniższe dwa rozdziały będą propozycjami autora, w jakich projektach, w różnych rolach, Izba Urbanistów może występować.

Propozycje będą dotyczyły zarówno Krajowej Izby Urbanistów jak też Okręgowych Izb.

Oczywiście będą to sugestie uczestniczenia w wybranych konkursach, gdzie autor widzi możliwość aplikowania o środki unijne właśnie tej organizacji pozarządowej. Nie należy mylić tychże propozycji z pomysłem, który należy dopiero przelać na treść stosownego wniosku.

Zgodnie z działalnością Izby Urbanistów, organizacja pragnie wzbogacić swoje poczynania poprzez rozszerzenie szkoleń, konferencji, doskonalenia wiedzy w zakresie aktualizowania obowiązującego prawa oraz podjęcie innych inicjatyw umożliwiających rozwój organizacji.

W tym celu poniżej zostaną przedstawione propozycje konkursów, w których można uczestniczyć osiągając zamierzony cel. Przykłady będą dotyczyły obszaru całej Polski, co pokaże, że wszystkie OIU mogą samodzielnie bądź w partnerstwie aplikować.

Poniższe przykłady są konkursami aktywnymi (otwartymi) co wskazuje, że istnieje w części z nich możliwość ubiegania się o środki unijne. Oczywiście niektóre są z terminem zamknięcia zbyt krótkim na złożenie stosownego wniosku, tym niemniej, pokazują, które instytucje są pełne inwencji od początku roku 2010, dają możliwość stawania w konkursach oraz wskazują w jakich konkursach Izba Urbanistów może realizować swoje cele w przyszłości, gdzie szukać informacji na ten temat.

- 1) Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego organizuje dla zainteresowanych organizacji otwarty [konkurs](#) na realizację zadań publicznych w zakresie edukacji i nauki w 2010 w swoim regionie.

Celem konkursu jest dofinansowanie zadań polegających na organizacji konferencji promujących i rozwijających osiągnięcia regionu.

Termin składania ofert upływa 4 stycznia 2010r, kwota przeznaczona na ten cel to 200 tys. zł., dofinansowanie do 50% wartości projektu, dopuszcza się współuczestniczenie partnerów, jak również współpracę zagraniczną,

2) Zarząd Województwa Mazowieckiego ogłosił otwarty [konkurs](#) dla zainteresowanych organizacji w zakresie nauki, edukacji, oświaty i wychowania. Celem konkursu jest m.in. organizowanie konferencji, seminariów lub innych imprez o charakterze jednorazowym, których celem jest współpraca i wymiana doświadczeń w co najmniej jednym spośród wymienionych niżej zakresów:

- kształcenie i doskonalenie nauczycieli,
- kształcenie ustawiczne i na odległość,
- kształcenie ludzi dorosłych,
- kształcenie specjalne,

pod warunkiem, że uczestniczyć w nich będą m.in. nauczyciele, pedagodzy lub organizatorzy oświaty działający na terenie województwa mazowieckiego.

Termin składania ofert upływa 22 stycznia 2010r., dofinansowanie do 80% wartości projektu.

3) Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego ogłosił otwarty [konkurs](#) w zakresie działalności wspomagającej technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe oraz inne podmioty pod nazwą "Działalność wspomagająca rozwój organizacji pozarządowych".

Celem konkursu są szkolenia, seminaria, konferencje, doradztwo i inne inicjatywy o zasięgu co najmniej powiatowym, mające na celu:

- podniesienie jakości działań organizacji pozarządowych,
- wsparcie procesu federalizacji trzeciego sektora w województwie kujawsko-pomorskim,
- upowszechnianie idei współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi, a innymi sektorami, np. jednostkami samorządu terytorialnego, przedsiębiorcami, środowiskiem akademickim,
- promocję dobrych praktyk i upowszechnianie wiedzy na temat trzeciego sektora.

Termin składania ofert upływa 7 stycznia 2010r.

4) Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu ogłosił otwarty [konkurs](#) w zakresie wsparcia oraz promocji przedsiębiorczości i samozatrudnienia, w ramach Działania 6.2. Program Kapitał Ludzki. Dofinansowanie można otrzymać na projekty przewidujące wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą (w tym na założenie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej) poprzez zastosowanie następujących instrumentów (jednego lub kilku):

- doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej,
- przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości (w tym w formie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej), do wysokości 40 tys. zł (lub 20 tys. na osobę w przypadku spółdzielni lub spółdzielni socjalnej),
- wsparcie pomostowe w okresie do 6/do 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej, obejmujące finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie nie większej niż 1 317 zł, połączone z doradztwem oraz pomocą w efektywnym wykorzystaniu wsparcia finansowego (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu).

Termin składania ofert mija 29 stycznia 2010r.

5) Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie ogłosił otwarty [konkurs](#) w zakresie "Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie", w ramach Poddziałania 8.1.2. Programu Kapitał Ludzki.

Dofinansowanie można otrzymać na:

- pomoc w tworzeniu partnerstw lokalnych z udziałem m.in. przedsiębiorstw, organizacji pracodawców, związków zawodowych, jednostek samorządu terytorialnego, urzędów pracy i innych środowisk, mających na celu opracowanie i wdrażanie strategii przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą na poziomie lokalnym i wojewódzkim;
- podnoszenie świadomości pracowników i kadr zarządzających modernizowanych firm w zakresie możliwości i potrzeby realizacji projektów wspierających procesy zmian poprzez szkolenia i doradztwo.

Termin składania ofert mija 22 stycznia 2010 roku.

Należy w tym miejscu stwierdzić, że każde odwołań jest doprowadzeniem wręcz do istoty projektu. Każdorazowo w zawartych tam informacjach znajduje się niezbędne wiadomości dotyczące zarówno konkursu, jak i wymagań formalnych, które musi spełnić organizacja starająca się o środki unijne oraz merytoryczne założenia projektu. Jednocześnie przy każdym projekcie wymagane są inne dokumenty, a wzory wniosków są każdorazowo opracowywane przez wybranego przez adekwatną instytucję operatora projektu, do którego składa się wniosek. Tam również na etapie już przygotowywania wniosku bezpośrednio można kontaktować się z operatorem w celu uzyskania porad lub wyjaśnień dotyczących zawartości formularzy i sposobu ich wypełniania. Ponieważ każdy projekt w zasadzie ma innego operatora, formularze, zasady formalne i niezbędne dokumenty są inne. Nie można stwierdzić, że istnieje wzór dokumentów, które należy wypełnić w celu poprawnego sporządzenia wniosku.

7. POZYSKIWANIE I UDZIAŁ W PROJEKTACH UNIJNYCH IZBY URBANISTÓW JAKO PARTNER

Przedstawione poniżej konkursy są aktywnymi, o których środki można się starać. Niestety na dzień 30 grudnia 2009r. nie było więcej ciekawych ofert adekwatnych do potrzeb organizacji umożliwiających aplikowanie na zasadach partnerstwa.

Tym niemniej, prowadząc ciągły monitoring można wyszukiwać atrakcyjne propozycje.

Potwierdza się w tym przypadku wcześniej założona teza, iż będąc w ścisłych kontaktach z innymi pokrewnymi organizacjami, można uczestniczyć jako partner w projekcie nie koniecznie wprost wynikających ze statutowych działań Izby.

- 1) Zarząd Województwa Mazowieckiego ogłosił [konkurs](#) dla organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na realizację zadań publicznych Województwa Mazowieckiego w 2010 roku w zakresie kultury, sztuki i ochrony dziedzictwa kulturowego, tabela do ewentualnego wyboru projektu w załączonym linku, Termin składania ofert upływa 18 stycznia 2010r., dofinansowanie do 80% wartości projektu,
- 2) **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji ogłosiło [konkurs](#)** na realizację projektów skierowanych na rozwój instytucjonalny JST. Organizacje pozarządowe mogą ubiegać się o dofinansowanie w partnerstwie z jednostkami samorządu terytorialnego. Cel i zakres projektu w załączonym odnośniku. Nabór trwa od połowy roku 2009, zatem należy sprawdzić czy ze względu na finansowanie jest on aktywny także w roku 2010. Dofinansowanie projektu do 85% wartości projektu. Jest to projekt, w którym wymogiem formalnym jest partnerstwo.

8. POZYSKIWANIE FUNDUSZY UNIJNYCH DLA CZŁONKÓW IZBY URBANISTÓW JAKO OSÓB FIZYCZNYCH I PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

Bardzo ważnym aspektem w pozyskiwaniu funduszy unijnych jest możliwość uczestniczenia nie tylko organizacji pozarządowych, lecz także poszczególnych jej członków. Powyżej zaprezentowane przykłady (Rozdział 8, szczególnie pozycje 4 i 5) uczestniczenia w konkursach mogą w analogiczny dotyczyć osób fizycznych.

Istnieje możliwość prowadzenia projektu przez jedną z Izb Okręgowych, jednak osoby uczestniczące w projekcie mogą być członkami pokrewnych izb. Jest to jeden sposób uczestniczenia osób fizycznych w projektach organizowanych przez organizacje pozarządowe. Jednak w tym zakresie niezbędny jest przepływ informacji już w samych Izbach, a propozycje uczestniczenia powinny się znajdować na stronach internetowych, gdzie poszczególni członkowie mają dostęp do ofert w projektach.

Innym sposobem ubiegania się o środki unijne dla osób fizycznych jest zdobycie kontaktu z innymi organizacjami bądź instytucjami (samorząd terytorialny, instytucje państwowe). W ocenie autora takie propozycje też powinny wypływać z poszczególnych Izb i kierowane powinny być do poszczególnych członków za pośrednictwem ogólnie przyjętej drogi elektronicznej.

Bardzo często członkowie Izb są jednocześnie zatrudnieni w placówkach oświatowych (uczelniach), gdzie mają bezpośredni kontakt i możliwości w uzyskaniu dostępu do osób zajmujących się funduszami europejskimi. W skali szkolnictwa wyższego, uczelnie same pozyskują projekty o szerszym spektrum działania (np. uczestnicząc w projektach otwierających interesujące nowe kierunki, gdzie wykładowcami mogą być właśnie członkowie Izb). Organizowane są również szkolenia i konferencje przez uczelnie, gdzie zarówno członkowie jak i całe organizacje jako np. partnerzy mogli by brać w nich udział.

Zatem środowisko szkolnictwa wyższego, wydaje się być atrakcyjnym partnerem w pozyskiwaniu środków unijnych.

Kolejnym sposobem pozyskiwania środków unijnych przez poszczególnych członków Izb Urbanistów jako osoby fizycznej, jest założenie działalności gospodarczej (Rozdział 8, szczególnie pozycje 4 i 5). Na ten cel fundusze europejskie mają niespożytą gamę możliwości. Wprawdzie, sprawdzając propozycje na koniec grudnia 2009r., nie można było znaleźć atrakcyjnych ofert, to biorąc pod uwagę fakt ciągłego monitoringu, istnieje ogromna szansa, że w najbliższych tygodniach pojawią się takie możliwości.

9. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Niniejszy Raport miał za zadanie rozpoznanie możliwości aplikowania Izby Urbanistów o środki unijne uwzględniając różne aspekty formalne i merytoryczne.

Należy stwierdzić, że występując jako organizacja pozarządowa, Izba Urbanistów posiada takie możliwości działając na polu krajowym, okręgowym jak i zagranicznym.

W Raporcie, zgodnie z potrzebą zapisaną w treści umowy (choć uwzględniono również bardziej szczegółowe aspekty zapotrzebowania Izby) wykazano, że Izba Urbanistów może aplikować o środki unijne podejmując różne funkcje.

Niniejszy Raport wskazał podstawową procedurę aplikowania o środki unijne, przedstawił kilka propozycji obecnie otwartych konkursów, w których organizacja może startować. Raport zawiera również szereg informacji dotyczących kluczowych problemów, z którymi na co dzień spotykają się organizacje pisząc wnioski aplikujące o środki unijne.

Zgodnie ze zleceniem, uwzględniono aplikowanie na poziomie Krajowej Izby jak również wskazano możliwość występowania tylko z poziomu Izb Okręgowych. Wskazano także potencjalne instytucje mogące występować w partnerstwie z IU, co pozwoliłoby na osiągnięcie bardziej wymiernych i pożądaných efektów.

Zaproponowano szereg kontaktów umożliwiających bezpośrednio monitorowanie stron internetowych, na których ukazują się konkursy ogłaszane przez stosowne instytucje. Przytoczono również kilka możliwości napisania wniosków, które z kolei mogą być przydatne już w konkretnych wnioskach.

Odniesiono się do kwestii pozyskiwania funduszy europejskich w kontekście zagospodarowania przestrzennego. Wskazano tu potencjalne możliwości i sposoby aplikowania w tej dziedzinie. Rozważono występujące z tego tytułu problemy, jak i zasugerowano drogę ich rozwiązania w celu umożliwienia pozyskania środków finansowych.

Z treści niniejszego Raportu w kontekście przeanalizowania sytuacji Izby Urbanistów co do możliwości i skuteczności pozyskiwania środków unijnych, nasuwają się następujące wnioski:

- § Najbardziej wymierne skutki w pozyskiwaniu funduszy europejskich Izba Urbanistów osiągnie w momencie aplikowania na zasadach partnerstwa. Potwierdzeniem tego jest fakt braku wcześniejszego doświadczenia organizacji w pozyskiwaniu funduszy jak również zwiększenie uzyskania środków finansowych startując w projektach jako Partner.
- § Istnieje kilka potencjalnych Funduszy i Mechanizmów, z których Izba Urbanistów może z powodzeniem aplikować o środki unijne, wymienionych w rozdziale 4 niniejszego Raportu.

Należy także podkreślić, że IU może występować w różnych rolach. Zarówno rozwijać się poprzez prowadzenie projektu, czyli realizowanie założeń w nim przyjętych i występowanie z propozycjami do innych beneficjentów, jak również może być bezpośrednim odbiorcą projektu (beneficjentem).

§ Izba Urbanistów może starać się o pozyskanie środków unijnych w zakresie ogólnopolskim, jak i zagranicznym. Podane w Raporcie przykłady wykazują, że pozyskanie zagranicznego partnera nie powinno stanowić problemu, przynajmniej w zakresie formalnym.

§ Najbardziej optymalne dla organizacji będzie pozyskanie przynajmniej jednej osoby, która na stałe zajmowałaby się zarówno monitorowaniem ukazujących się informacji o konkursach, jak też koordynowałaby zdobyte informacje pomiędzy Izbami Okręgowymi. Niewykluczone, że osoba ta mogłaby również zaangażować się w pozyskiwanie potencjalnych Partnerów przyszłych projektów.

Przyjmując, że osoba zatrudniona przez Izbę posiadałaby doświadczenie w pracy z funduszami unijnymi, należałoby się spodziewać pisania wniosków dla IU wraz z możliwością rozliczania pozyskanych projektów. Wprawdzie zatrudnienie dodatkowej osoby jest dodatkowym kosztem ponoszonym przez organizację, jednak z doświadczenia innych organizacji wynika, że inwestycja taka jest opłacalna, a przede wszystkim gwarantująca zachowanie pewnego rodzaju standardu, płynności czy ujednolicenia w postępowaniu działań organizacji.

§ W zakresie zagospodarowania przestrzennego oraz pozyskiwania aktualnych danych z dziedzin planistycznych, jak wykazano w Raporcie, najskuteczniejszym będzie pozyskanie partnera, który tworząc we współpracy z KIU interdyscyplinarny, wszechstronny projekt, umożliwi dostarczenie oczekiwanych rezultatów.

§ Analizując kwestie możliwości aplikowania o środki unijne w strukturze IU, należy stwierdzić, że zarówno same organizacje spełniają wymagania formalne określone w przykładowych konkursach, jak również istnieją propozycje ofert dla podmiotów gospodarczych. Istnieje także możliwość uczestniczenia poszczególnych członków Izby w projektach, co zostało także uwzględnione w niniejszym Raporcie.